

Arbeids- og velferdstjenester under samme tak - skal bli bedre for brukerne

1 juli 2006 etableres en gigantisk Ny arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV) i Norge. Da slås statsetatene arbeidsmarkeds-etaten (Aetat) og trygdeetaten sammen til en ny etat og tjenestetilbudet samordnes med de kommunale sosiale tjenestene. I fokus for reformen står brukerne, som kun behøver å henvende seg ett sted uavhengig av hvilke tjenester de har behov for.

Statssekretær Jan-Erik Støstad.

Tekst og foto: Berit Kvam

- Det er viktig å utvikle den relasjonelle kompetansen i førstelinjen, den er ikke alltid til stede i dag, uttalte nylig Tor Saglie, direktør for Den nye arbeids- og velferdsetaten, NAV, på Arbeidslivskonferansen i regi av Norges Forskningsråd.

Den nye arbeids- og velferdsetaten vil få 12 000 statsansatte og 4 000 kommunalt ansatte og forvalte et budsjett som tilsvarer en tredjedel av statsbudsjettets utgiftsside. Innen 2010 skal det være etablert arbeids- og velferdskontorer i alle landets kommuner.

- Bare det å arrangere et felles seminar på en dag for alle som arbeider i etaten, vil koste 30 millioner kroner, sier Tor Saglie.

Kjernen i den nye organisasjonen er at den skal gi mulighet til arbeid eller meningsfylt aktivitet, eller trygghet for de som ikke kan arbeide. De som har ekstra behov skal ha ekstra fokus. De som har mindre behov skal ikke overlates til passivitet.

Førstelinjen blir den store utfordringen. Her skal den enkelte bli møtt med respekt og innlevelse av ansatte som har kunnskaper om

hele bredden av tjenestetilbudet, og som kjenner til alt fra hvilke sosiale ytelser, trygderettigheter og arbeidsmarkeds tiltak som kan være aktuelle.

- Det er i møtet med brukerne vi har bruk for de beste personene, det er her motivasjonen skapes og det er viktig i et forebyggingsperspektiv, sier Tor Saglie.

Ambisjonene er skyhøye. En helt ny organisasjon krever nye former for kunnskap, som skaper behov for nye utdanninger. Ansatte og brukere får nye roller. For brukerne betyr det at de får større ansvar for egen aktivitet og skal medvirke i planlegging av tiltak som passer den enkelte.

- Ansatte må vri måten å jobbe på vekk fra saksbehandling som passiviserer brukerne. I stedet skal det legges vekt på å utløse den enkelte brukers muligheter. Det medfører et sterkt behov for mer integrert faglighet på tvers av institusjonene som de representerer, og krever ny kompetanse.

Bedre og mer effektive tjenester skal hindre at folk blir kasterballe eller innelåst i systemet. Flere i

arbeid og aktivitet skal forebygge utstøting. Vi skal ha fokus på arbeidsevne, på hva folk kan gjøre, sier Tor Saglie.

Etableringen av en så stor etat, er en enorm organisatorisk utfordring, understreker statssekretær Jan-Erik Støstad i Arbeids- og sosialdepartementet.

- Men reformen er mer enn et organisatorisk grep. Den forutsetter en gjennomgang av velferdsordningene for å skape et helhetlig virkemiddelapparat, og den skal inkludere alle personer som har problemer på arbeidsmarkedet.

Fra nyttår skifter Arbeids- og sosialdepartementet navn til Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Det legger ytterligere ambisjoner til NAV som et viktig virkemiddel i arbeidet for et mer inkluderende arbeidsliv.

- Det er generelt tre ganger så høy arbeidsløshet blant innvandrere som i resten av befolkningen. Integrering av innvandrere blir derfor en stor og viktig utfordring for den nye arbeids- og velferdsetaten sier statssekretær Jan-Erik Støstad.